

Programdokument för Interreg Östersjöprogrammet 2021–2027

SAMMANFATTNING

Det övergripande målet för programmet Interreg Östersjöregionen för perioden 2021–2027 är följande:

Att införa innovativa, vattensmarta och klimatneutrala lösningar genom gränsöverskridande samarbete till fördel för invånarna i hela Östersjöregionen

I programmets **värdegrund** läggs fokus på följande tre aspekter:

Stöd till omställning: Programmet skapar gynnsamma ramvillkor i Östersjöregionen som ska stödja omställningen till grönare och mer motståndskraftiga samhällen och ekonomier genom gränsöverskridande samarbete. I detta sammanhang är digitalisering en viktig möjliggörande faktor.

Kundfokus: Programmet är efterfrågedrivet och stöder offentliga myndigheter i deras arbete för att tillgodose behoven hos sina målgrupper (t.ex. företag och samhällen).

Kunskapsöverföring och kapacitetsuppbyggnad: Kunskapsöverföring är en viktig del av den gränsöverskridande verksamheten inom alla politiska mål. Framtida projekt stöder kapacitetsuppbyggnad för att öka medvetenheten hos allmänheten och ändra människors beteende.

I linje med förordning (EU) 2021/1060 genomförs programmet på ett sätt som värnar om principerna **jämställdhet** och **icke-diskriminering**.

På samma sätt som under de tidigare finansieringsperioderna har programmet utformats för att överensstämma med **EU:s strategi för Östersjöregionen** och dess **handlingsplan**, i syfte att skapa så stora fördelar som möjligt för regionens invånare.

Programmet **riktar sig till** offentliga myndigheter på lokal, regional och nationell nivå, organisationer som ger stöd till företag, specialiserade organ samt infrastruktur- och tjänsteleverantörer, eftersom dessa är de viktigaste aktörerna när det gäller att åstadkomma strukturell omställning till en mer motståndskraftig och innovativ region. I programmet läggs tonvikt på medborgarnas deltagande genom icke-statliga organisationer. Företag uppmuntras att delta på ett direkt sätt – t.ex. för att testa olika lösningar i praktiken – närhelst så är lämpligt. Lärosäten, forskningsinstitut och andra utbildningsaktörer har rätt att delta i gränsöverskridande samarbetsprojekt för att förse de huvudsakliga målgrupperna med ytterligare expertis och kompetens. Detta omfattar särskilt uppbyggnad av strukturer som kan öka potentialen till innovation i Östersjöregionen. Programmet stöder dessutom sammankoppling av kompetenser från olika sektorer.

Mer information om programplaneringen hittar du på: <https://interreg-baltic.eu/get-funding/programme-2021-2027/>.

Programmets geografiska omfattning

I programmet Interreg Östersjöprogrammet ingår **nio länder**: åtta EU-länder (Danmark, Estland, Finland, Tyskland, Lettland, Litauen, Polen och Sverige) samt ett land utanför EU (Norge). Det är ett område på omkring 2,9 miljoner km² med sammanlagt 80 miljoner invånare som sträcker sig från Europas centrala delar till områdena längst i norr. Här ingår vissa storstadsområden, men merparten av programområdet räknas emellertid som landsbygd.

Strategi och tematisk inriktning

De deltagande länderna har identifierat områden där gränsöverskridande samarbete kommer att behövas under de närmaste sju åren, och dessa återspeglas i programmets fyra prioriteringar och nio programmål.

Prioritering 1: Innovativa samhällen

Politiskt mål 1) Ett smartare Europa (ett konkurrenskraftigare och smartare Europa genom innovativ och smart ekonomisk omvandling och regional IKT-konnektivitet)

Specifikt mål RSO 1.4 Färdigheter för smart specialisering

Programmål 1.1: Motståndskraftiga ekonomier och samhällen

Bygga hållbara, rättvisa, innovativa och motståndskraftiga ekonomier och samhällen i hela Östersjöregionen

I detta sammanhang ska **motståndskraft** förstås som **förmågan att hantera externa störningar** som djupa lågkonjunkturer och finanskriser, nedgångar inom specifika branscher eller större kriser på hälsoområdet. Programmet främjar åtgärder som **gör det lättare att undvika oönskade externa effekter, stå emot dem eller återhämta sig snabbt** från dem.

Programmål 1.1 är främst inriktat på att

- stärka den europeiska identiteten som bygger på gemensamma värderingar, en gemensam kultur och ett gemensamt arv,
- öka innovationen i regionen,
- skapa nya strategier för smart specialisering,
- anpassa ekosystem för innovation,
- utnyttja digitaliseringens potential,
- ta itu med den ojämna territoriella utvecklingen.

Exempel på gränsöverskridande samarbetsåtgärder (icke-uttömmande lista):

- Anpassa strategier för smart specialisering och skapa nya kopplingar till globala värdekedjor
- Utveckla och testa system för att hantera ekonomiska utmaningar och samhällsutmaningar i Östersjöregionen på ett samordnat sätt, t.ex. pilotprojekt för smarta lösningar på hälsoområdet
- Undersöka möjligheten att skapa hållbara konsumtionsmönster genom lokala tjänster och varor
- Leta lösningar som kan hjälpa företag att återhämta sig efter oväntade externa störningar

Specifikt mål RSO 1.1 Främja forskning och innovation

Programmål 1.2: Behovsanpassade offentliga tjänster

Experimentera med nya sätt att tillhandahålla offentliga tjänster med hjälp av innovativa, datadrivna och deltagandebaserade metoder för att förbättra medborgarnas liv

Våra samhällen står inför alltmer komplexa utmaningar. Därför stöder programmet åtgärder som förbättrar de organisatoriska strukturerna och processerna i syfte att **tillgodose allmänhetens behov** och skapa **mindre byråkratiska och mer kostnadseffektiva offentliga tjänster**.

Programmål 1.2 är främst inriktat på att

- skapa skräddarsydda, behovsbaserade och kostnadseffektiva tjänster,

- harmonisera system och standarder,
- utveckla lösningar som kan anpassas till förändringar,
- utnyttja ny digital teknik,
- skapa kopplingar mellan tjänsteleverantörer och samhället,
- utveckla offentliga insatser som når över sektors- och nationsgränser.

Exempel på gränsöverskridande samarbetsåtgärder (icke-uttömmande lista):

- Utveckla integrerade offentliga tjänster som är skräddarsydda efter behoven i funktionella regioner och specifika territorier
- Ta fram gemensamma standarder och inrätta hållbara, inkluderande och tillförlitliga digitala offentliga tjänster i Östersjöregionen, bl.a. genom pilotprojekt för driftskompatibla offentliga tjänster
- Testa olika metoder för inrättande av ”innovativa partnerskap” genom att kombinera forskning och offentlig upphandling för att skapa nya affärsmöjligheter
- Testa lösningar som ökar medborgarnas deltagande i omvandlingen av de offentliga tjänsterna

Prioritering 2: Vattensmarta samhällen

Politiskt mål 2) Ett grönare Europa (en grönare och koldioxidnsål övergång till en ekonomi med noll nettoutsläpp och ett motståndskraftigt Europa genom ren och rättvis energiomställning, gröna och blå investeringar, den cirkulära ekonomin, begränsning av klimatförändringar, klimatanpassning, riskförebyggande, riskhantering och hållbar urban mobilitet)

Specifikt mål RSO 2.5 Hållbar vattenförvaltning

Programmål 2.1: Hållbar vattenförvaltning

Intensifiera tillämpningen av god praxis inom offentliga myndigheter, industrier och lokalsamhällen för att göra Östersjön och regionens vattenresurser renare och anpassa dem till klimatförändringarnas effekter

Programmet stöder åtgärder som **förbättrar vattenstatusen** i regionen och ger en **mer hållbar vattenförvaltning**. De vattenmassor som omfattas är Östersjön samt kustvatten och inlandsvatten som floder, sjöar och grundvatten.

Programmål 2.1 är främst inriktat på att

- anpassa befintliga lösningar samt utveckla och införa nya lösningar för att förhindra och minska vattenföroreningar,
- anpassa vattenförvaltningen till det förändrade klimatet,
- genomföra sektorsöverskridande åtgärder.

Exempel på gränsöverskridande samarbetsåtgärder (icke-uttömmande lista):

- Uppmuntra myndigheter, företag, rådgivande organ och lokalsamhällen att tillämpa god praxis för att förhindra utsläpp av näringsämnen och farliga ämnen i vatten
- Införa förfaranden för att avlägsna näringsämnen och farliga ämnen från vattenleder och vid rening av avloppsvatten
- Ändra planeringsprocesser för att skapa en mer effektiv vattenförvaltning samt ta fram miljöanpassningsplaner samt naturbaserade och digitala lösningar

- Testa olika åtgärder för att ändra konsumenternas beteende och produktionsmönstren i syfte att hindra vattenföroreningar

Programmål 2.2: Blå ekonomi

Stärka den blå ekonomin och undvika potentiella konflikter mellan användare av havsutrymmet för att möjliggöra en hållbar användning av vatten och marina resurser som anpassas till det förändrade klimatet

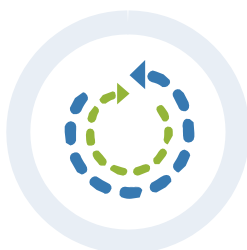
Programmet stöder åtgärder för **hållbar användning av sötvatten och havsvatten** samt **marina resurser** genom **innovativ näringslivsutveckling** i hela regionen, både i framväxande och etablerade sektorer. Här ingår vattenbruk, blå bioteknik, sjöfart, fiske samt kust- och havsturism.

Programmål 2.2 är främst inriktat på att

- främja åtgärder för blått företagande,
- underlätta gemensam användning av havsutrymmet och hjälpa till att undvika konflikter,
- stärka motståndskraften hos företag inom den blå ekonomin,
- minska klimatpåverkan från företag inom den blå ekonomin.

Exempel på gränsöverskridande samarbetsåtgärder (icke-uttömmande lista):

- Skapa nya affärsmöjligheter genom att utveckla värdekedjor för hållbara sötvattens- och havsbaserade produkter och tjänster, i linje med strategier för smart specialisering och marknadsföra dessa
- Utveckla modeller för förvaltning, kommunikation och samarbete för offentliga myndigheter och företag för att undvika konflikter och främja gemensam användning av havs- och landområden, genom fysisk planering av havsområden och kopplingar mellan land och hav
- Göra klimatåtgärder till en del av utvecklingsplanerna för den blå ekonomin
- Införa gemensamma miljöstandarder och rena, digitala och ekoeffektiva lösningar för fartyg och hamnar för att minska utsläppen, hantera och återvinna avfall och avloppsvatten samt hindra arter från att komma in i vattenförekomster

Prioritering 3: Klimatneutrala samhällen

Politiskt mål 2) Ett grönare Europa (en grönare och koldioxidsnål övergång till en ekonomi med noll nettoutsläpp och ett motståndskraftigt Europa genom ren och rättvis energiomställning, gröna och blå investeringar, den cirkulära ekonomin, begränsning av klimatförändringar, klimatanpassning, riskförebyggande, riskhantering och hållbar urban mobilitet)

Specifikt mål RSO 2.6 Cirkulär ekonomi

Programmål 3.1: Cirkulär ekonomi

Verka för en cirkulär ekonomi genom att stärka städernas och regionernas roll och tänka om när det gäller företagens bidrag

Programmet stöder åtgärder som underlättar övergången från en linjär till en cirkulär resursanvändning. Här ingår att **se till att produkter och material fortsätter att användas** så länge som möjligt. Programmet uppmuntrar **holistiska** strategier som går utöver avfallshantering och **kopplas samman med vatten-, energi-, transport- och markanvändning.**

Programmål 3.1 är främst inriktat på att

- skapa och främja cirkulära miljöer,
- skapa nya strategier för smart specialisering,
- skapa affärsmöjligheter som ger miljö- och samhällsfördelar,
- utnyttja digitaliseringens potential,
- beakta ojämna territoriella effekter och nackdelar som uppstår i samband med omställningen.

Exempel på gränsöverskridande samarbetsåtgärder (icke-uttömmande lista):

- Göra åtgärder för cirkulär ekonomi till en del av territoriella strategier och testa deras genomförande
- Ändra planeringsprocesserna för stadsområden och regioner på områden som är viktiga för att uppnå cirkularitet (t.ex. transporter, vatten, energi och avfallshantering)
- Samordna och stödja initiativ från entreprenörer och det civila samhället som syftar till att främja cirkulär ekonomi och attitydförändringar
- Tillhandahålla stödtjänster som hjälper företag att införa mer cirkulära arbetsätt

Specifikt mål RSO 2.1 Energieffektivitet

Programmål 3.2: Energiomställning

Göra energisystemen mer koldioxidsnåla genom att öka energieffektiviteten och investera i förnybar energi i stads- och landsbygdsområden

Programmet stöder åtgärder för **mer koldioxidsnåla energisystem** i regionen med målet att **minska växthusgasutsläppen**. Lösningarna ska ge ökad **energieffektivitet inom den industriella produktionen** och i det offentliga och privata byggnadsbeståndet. Programmet främjar också åtgärder för att utveckla och testa lösningar som kan **öka produktionen av förnybar energi från lokala resurser**.

Programmål 3.2 är främst inriktat på att

- anpassa och uppdatera policyer,
- öka distributionen av förnybar energi inom alla sektorer,
- samordna planer och utbyta lösningar över gränserna,
- uppmuntra industrin och medborgarna att tillämpa energilösningar.

Exempel på gränsöverskridande samarbetsåtgärder (icke-uttömmande lista):

- Avlägsna administrativa, rättsliga och ekonomiska hinder för att påskynda "renoveringsvågen" av offentliga och privata byggnader
- Öka integrationen av olika energisystem och koppla samman energikonsumenter från olika sektorer
- Utveckla offentliga policyer för att stödja ökad produktion av, tillgång till och lagring av förnybar energi
- Testa riktlinjer för energiområden och standarder för miljöcertifiering av branscher

Specifikt mål RSO 2.8 Hållbar urban mobilitet

Programmål 3.3: Smart grön mobilitet

Skapa mer effektiva, intelligenta och koldioxidsnåla transport- och mobilitetssystem

Ett **grönt mobilitetssystem som fungerar smidigt över gränserna** är viktigt för utvecklingen i Östersjöregionen. Programmet stöder åtgärder som säkerställer **smidig transport** av människor och gods i och mellan stads- och landsbygdsområden, samtidigt som man **sparar resurser** genom att öka effektiviteten, **koppla samman olika transportsätt** och **påskynda digitaliseringen**.

Programmål 3.3 är främst inriktat på att

- harmonisera mobilitetssystemen över gränserna,
- uppmuntra transportföretag och invånare att använda smarta och gröna lösningar,
- hjälpa offentliga myndigheter att införa smarta och gröna lösningar och minska luftföroreningar i städerna.

Exempel på gränsöverskridande samarbetsåtgärder (icke-uttömmande lista):

- Ta fram gemensamma standarder för harmonisering av mobilitetssystemen, så att gröna lösningar görs driftskompatibla mellan olika städer, samhällen, landsbygdsområden och länder
- Använda innovativ teknik och planera infrastruktur på ett sätt som främjar utsläppsnåla, gröna och smarta lösningar för multimodala transporter
- Testa, införa och tillämpa digitala lösningar som reglerar trafikflödet, optimerar transporten av människor och gods samt förutser förändringar i mobilitetsmönstren
- Förbättra godstransporterna genom att införa delade lösningar och distribuerade centrum som använder digitala plattformar som gör fordonsanvändningen så effektiv som möjligt

Prioritering 4: Samverkande förvaltning

Interreg-specifikt mål "Samverkande förvaltning"

Interreg-specifikt mål ISO 6.6 Andra åtgärder för att stödja en mer samverkande förvaltning

Programmål 4.1: Projektplattformar

Koppla samman resultat från EU:s olika finansieringsprogram och omsätta dem i praktiken

Programmet **stöder samarbete mellan olika EU-finansierade projekt** genom projektplattformar. Dessa åtgärder **sprider resultaten av olika projekt** från olika EU-finansierade program till intressenter runtom i Östersjöregionen **på ett strukturerat sätt**. De visar hur de olika resultaten kompletterar varandra och utnyttjar **synergieffekter mellan de olika EU-fonderna**.

Programmål 4.1 är främst inriktat på att

- kombinera och koppla samman projektlösningar som är relevanta för regionen,
- hjälpa offentliga myndigheter och andra organisationer att få tillgång till projektresultat,
- informera om och överföra lösningar till bredare målgrupper,
- nå ut till offentliga myndigheter, organisationer som verkar i hela Östersjöregionen och intressenter inom EU:s strategi för Östersjöregionen.

Exempel på gränsöverskridande samarbetsåtgärder (icke-uttömmande lista):

- Hitta lösningar som har utvecklats inom olika projekt som finansierats genom Interreg eller andra EU-fonder och som är relevanta för Östersjöregionen, strukturera dessa och kombinera dem på sätt som tillgodoser målgruppernas behov
- Analysera know-how från forsknings- och innovationsprojekt och erfarenheter från investeringsprojekt som medfinansierats med EU-medel samt kombinera dessa med resultaten från Interreg-projekt
- Införa kombinerade lösningar i det dagliga arbetet inom offentliga myndigheter, specialiserade organ och andra organisationer som arbetar på dessa tematiska områden
- Ta kontakt med relevanta politiska och beslutsfattande myndigheter och andra organisationer såväl på nationell nivå som inom hela Östersjöregionen och presentera förenklade resultat från projekt

Interreg-specifikt mål ISO 6.1 Offentliga myndigheters institutionella kapacitet

Programmål 4.2: Makroregional förvaltning

Stärka samordningen och kommunikationen inom EU:s strategi för Östersjöregionen

Programmet stöder åtgärder som **genomför och stärker förvaltnings- och kommunikationsåtgärder** inom ramen för **EU:s strategi för Östersjöregionen**. Dessa åtgärder kan **underlätta politiska diskussioner** och **leda till förändringar i policy**, bygga upp nätverk för utveckling av projekt och andra initiativ i linje med handlingsplanen för EU:s strategi för Östersjöregionen eller hitta och säkra potentiella finansieringskällor på EU-omfattande, nationell eller regional nivå för att säkerställa genomförandet.

Programmål 4.2 är främst inriktat på att

- stödja samordnarna för de olika politiska områdena inom EU:s strategi för Östersjöregionen i deras arbete och upprätta kontakter med intressenter,
- ge stöd till de nationella samordnarna för EU:s strategi för Östersjöregionen och ett strategicentrum,
- hjälpa till att sprida information om utvecklingen i fråga om handlingsplanen för EU:s strategi för Östersjöområdet och framstegen inom strategins olika politiska områden,
- verka för synergier mellan EU:s strategi för Östersjöregionen och partnerländernas strategier.

Stöd för förvaltningen av EU:s strategi för Östersjöregionen

- Bistånd till samordnarna för strategins olika politiska områden
- Anordnande av forum för strategin
- Bistånd till ett centrum för strategin

Budget

Programme budget

Interreg
Baltic Sea Region Co-funded by
the European Union

Norwegian
co-financing

€1.9
million

ERDF co-
financing

€250.9
million

